

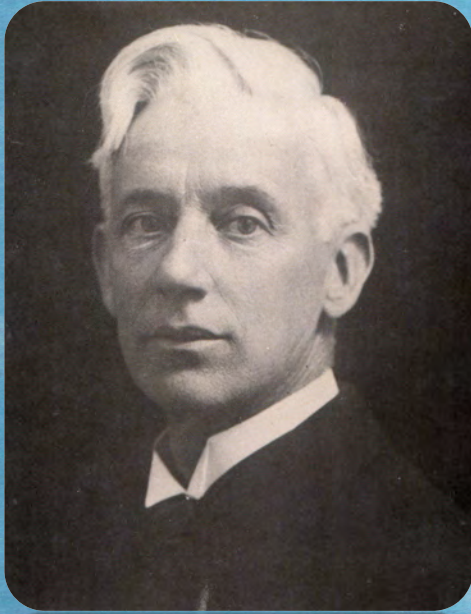

Rafael Patxot, l'home que estimava la seva terra

Tercer i Quart d'ESO i Batxillerat

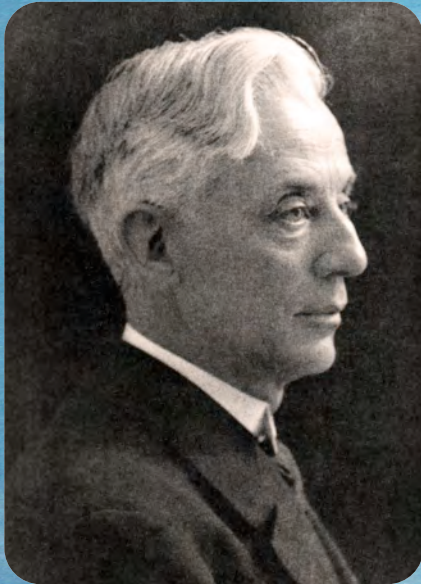
Tallers d'Història 2013-2014
Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols

M. Àngels Suquet i Rosa Maria Rourich

ÍNDEX

- Per què és important Rafael Patxot?
- Com era?
- La seva vida
- Què va fer com a científic?
- Què va fer per la cultura catalana
- El seu record

Per què és important Rafael Patxot?

Retrat extret de la biografia de Joaquim Maluquer

Perquè va ser un gran científic: astrònom i sobretot meteoròleg. Un dels primers que hi va haver a Catalunya.

Perquè va ser un gran mecenes, potser el més gran que ha tingut Catalunya. Amb la seva fortuna va ajudar a moltes persones a estudiar i investigar. Especialment les dones. També va fomentar i patrocinar molts estudis sobre la cultura catalana: les seves cançons, la vida a pagès, les llegendes, la poesia, la història.

I per sobre de tot perquè va ser una gran persona. Va estimar profundament la seva família i el seu país. Va actuar en tot moment d'acord amb les seves idees i creences, conscient de que qui més té més ha de fer pel bé comú.

En conversation animée.

Com era?
cow elg

Físicament era alt, més alt del normal en aquella època. Les persones que el van conèixer diuen que Rafael Patxot impressionava amb el seu aspecte elegant i els cabells blancs.

Era molt reflexiu. Gaudia observant la natura, tractant d'esbrinar el perquè de les coses. Però també era un mariner intrèpid i un bon excursionista. En realitat, preferia el camp i la natura a la ciutat.

Era de companyia agradable perquè escoltava les opinions dels altres, parlava molt bé i sobre molts temes diferents. Això sí, deia sempre el que pensava encara que en sortís perjudicat. I tenia un bon sentit del humor empordanès!

Era tot un caràcter. Un esperit independent. No feia res sense estar-ne convençut. Si creia que havia de fer una cosa ho feia encara que no ho fes ningú. I si no ho creia no ho feia encara que ho fes tothom. El seu lema era "pren-te la mida". És a dir, sàpigues qui ets, fins on pots arribar, i actua en conseqüència.

Retrat extret de la biografia de Joaquim Maluquer

Mapa de Catalunya on es veuen assenyalats els llocs d'origen dels avantpassats de Rafael Patxot. Del llibre *Une vie de tramontane* de Núria Delétra-Carreras i Patxot

Estava orgullós de les seves arrels. Volia ser digne del nom que portava. Servir el seu país com els seus avantpassats havien fet.

Profundament creient (catòlic) però gens convencional. Va criticar durament el que la església estigués a favor del dictador Franco.

Tenia un gran esperit de superació que el va ajudar a transformar la pèrdua dels éssers més estimats en actes de generositat envers el seu país i els altres. Per a ell va ser la millor manera de recordar-los.

I per últim, no era gens vanitós. No volia que es parlés d'ell i ser famós. Pensava que el que importava eren els projectes que empenia, no la seva persona. No va voler mai ser president de les institucions que ell en gran part finançava.

per molt que sapies es
molt mes lo que ignores.

EX LIBRIS RAFEL
PATXOT

La seva vida

Retrat de
Rafael
Patxot
quan era
un infant,
extret de
la
biografia
de
Joaquim
Maluquer

Rafael Patxot va néixer a Sant Feliu de Guíxols l'any 1872 al si d'una família benestant d'industrial del suro.

El seu pare era un pianista de gran sensibilitat i un lector apassionat que gaudia explicant contes o llegendes a tota la família aplegada el capvespre a la vora del foc.

El seu avi, en Rafael Patxot i Ferrer, va ser un gran alcalde de Sant Feliu. La gent deia d'ell que era "nat per manar" per la qual cosa el van reelegir durant molts anys. En Rafael estava molt orgullós del seu avi i va procurar seguir el seu exemple de treballar pel bé comú.

Nens jugant a pilota a la platja. (Autor: Francesc Llorens) AMSFG

En el llibre de memòries *Guaitant enrera* que en Rafael va escriure quan era ja molt gran, explica que la seva infància va ser feliç. Feliç a casa i fora de casa, Sant Feliu era com un petit paradís per a un nen tan despert i inquiet com ell. La platja, les roques i el mar eren el seu terreny de joc preferit. S'hi podia passar hores jugant amb els seus amics, fent veure que un gran peix amenaçador, el mític "sorraig" que ningú havia vist però tothom deia que existia, els atrapava pel peu i els arrossegava al fons del mar.

I quan va ser més gran li agradava molt anar a pescar amb la seva barca "Griselda". Era una barca petita, un gussi, i més d'una vegada havia de remar desesperadament contra la tramuntana per poder tornar a port. Diu que quan els vells mariners el veien lluitar tan valentament contra el vent, exclamaven: "és un dels nostres, és un dels nostres."

12 - SAN FELIU DE GUÍXOLS. Platja

Platja de Sant Feliu
cap el 1900. (Autor
desconegut) AMSFG

Retrat de
Rafael
Patxot de
l'any
1889,
extret de
la
biografia
de
Joaquim
Maluquer

Interne au collège, à Barcelone.

Peu avant son mariage.

Als nou anys, la seva família el va enviar a estudiar a Barcelona, en un internat. Per a ell va ser molt dur allunyar-se de la seva família, dels seus amics i del mar que tan estimava. El compensava però el seu desig d'estudiar. Més endavant va estudiar a Paris i a Londres. El filòsof Herbert Spencer va exercir una gran influència en el seu pensament. Per a ell, la llibertat de l'individu estava per sobre del poder de l'Estat.

Imatge de l'univers extreta del llibre *Astronomie populaire* de Camille Flammarion

Als 16 anys, en un viatge a França, uns amics de la família li van regalar l'*Astronomie populaire* de Camille Flammarion. Aquest llibre el va fascinar tant que va decidir que de gran seria astrònom.

L'estudi dels astres i del clima, especialment l'estudi científic dels núvols, van ser la seva gran passió.

Retrats de Clara i Eusebi,
pares de Rafael Patxot extret
de *Une vie de tramontane* de
Núria Delétra-Carreras i Patxot

Mentre era a Londres, la seva mare va emmalaltir i al cap de poc va morir. Va ser un cop duríssim per a en Rafael, ja que estimava molt la seva mare.

Va tornar a Sant Feliu. Poc després, el seu pare, que patia una malaltia de feia temps, malauradament també va morir. En Rafael, que tenia quatre germans més petits que ell, va renunciar als estudis que tan li agradaven, per ocupar el lloc del seu pare al capdavant de la fàbrica i cuidar els seus germans. Només tenia 20 anys.

Retrats de Rafael
Patxot i Lluïsa Rabell,
extrets de la biografia
de Joaquim Maluquer

Als 22 anys es va casar amb Lluïsa Rabell i
Cibils de família igualment benestant,
dedicada al comerç amb Amèrica del Sud.
S'havien conegut als 16 anys i estaven
profundament enamorats.

Portraits des trois petites filles,
dans un médaillon cher à Lluïsa : d'un côté
Montserrat et Maria, de l'autre Concepció.

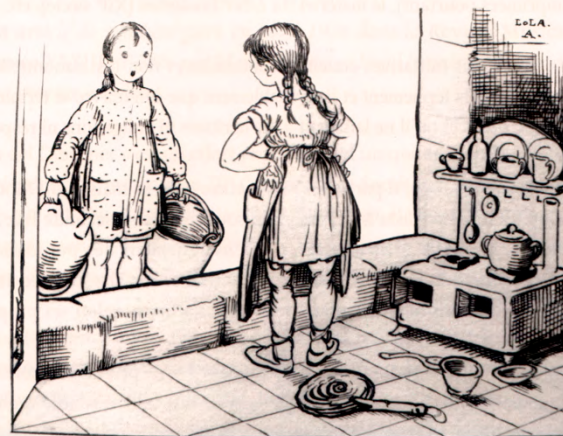
Les mêmes, plus âgées.

Van tenir tres filles: la Montserrat, la Maria i
la Concepció.

À BARCELONE

Deux dessins de Lola Anglada
extraits du livre Lectures d'enfants,
financé par Patxot.

Représentations des filles de Rafel i Lluïsa i l'illustration de Lola
Anglada pour un conte infantile. Extrait du livre *Une vie de
tramontane* écrit par Núria Delétra-Carreras i Patxot.

En Rafael, que no volia renunciar del tot a la seva vocació, va fer construir un observatori al cim de casa seva dotat d'un gran telescopi per observar les estrelles i mesurar amb precisió la seva distància de la terra. Més endavant hi va afegir aparells per a mesurar el vent (anemòmetre) i per recollir la pluja (pluviòmetre). Va ser dels primers en recollir aquestes dades i publicar-les.

En aquest observatori s'hi passava moltes nits.

El telescopi equatorial de l'Observatori de Sant Feliu de Guíxols, a finals del segle XIX. Extret de la biografia de Joaquim Maluquer

Aquesta harmonia entre la feina, la família i les nits a l'observatori no va durar gaire. A Sant Feliu (estem a finals del segle XIX) els treballadors del suro estaven descontents amb el que guanyaven. Com que l'augment de sou que exigien els hi va ser denegat, van anar a la vaga. La Guàrdia Civil va disparar contra els treballadors que es manifestaven i un d'ells va morir. En Rafael va ser l'únic patró que va anar al seu enterrament i que no va acomiadar cap dels treballadors que havien fet vaga.

Treballadores del suro a Sant Feliu de Guíxols.

(Autor: Ricard Mur) AMSFG

Però els aldarulls continuaven i en Rafael tenia por per la seguretat de la seva família. Amb gran recança va decidir traslladar-se amb la seva família a Barcelona. Treballaria amb el seu sogre que tenia negocis a Amèrica del Sud.

Treballadors
del suro a Sant
Feliu de
Guíxols.
(Autor: Ricard
Mur) AMSFG

A Barcelona va entrar en contacte amb el món de la cultura que en aquell moment (estem a principis del segle XX) estava en plena efervescència. El moviment Modernista, amb arquitectes com Gaudí, volia regenerar tots els àmbits de la cultura catalana. En Rafael va començar a col·laborar amb l'editorial L'Avenç que publicava llibres d'escriptors catalans i traduïa els millors autors estrangers al català. També feia llibres a preu econòmic perquè tothom els pogués comprar. En Rafael va traduir alguns llibres del francès i de l'anglès al català.

La plaça de Catalunya de Barcelona cap al 1900. (Autor: desconegut) AMSFG

Anagrama
de la
Fonsació
Concepció
Rabell i
Cibils. Del
llibre *Une
vie de
tramontane*
de Núria
Delétru-
Carreras i
Paxot.

A la mort de la seva cunyada, Concepció Rabell, en Rafael va heretar la meitat de la seva gran fortuna (l'altra meitat era per l'Església). Amb aquesta fortuna i la que ja tenia va crear diverses fundacions en homenatge als seus familiars (les "fundacions familiars de recordança" com ell en deia) perquè tothom els recordés mitjançant el patrocini d'aquelles activitats en les quals havien destacat.

Així, entre 1919 i 1936, data del començament de la Guerra Civil espanyola, Rafael Patxot va ser la persona que més va fer per la ciència i la cultura catalana. En Francesc Cambó va ser l'altre gran mecenes.

En record de la seva cunyada Concepció Rabell i Cibils

Patxot va crear:

Retrat de Concepció Rabell,
vídua de Romaguera, extret de la
biografia de Joaquim Maluquer

L'Estudi de la Masia Catalana: per recollir dades sobre
la vida a pagès a Catalunya.

L'Obra del Cançoner Popular de Catalunya: per recollir
totes les cançons i balls tradicionals de Catalunya.

En record del seu avi Rafael Patxot i Ferrer

Va organitzar els Concursos Rafael Patxot i Ferrer amb l'Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona.

Donava premis per ajudar a fer estudis d'història, política i societat.

Retrat de Rafael Patxot i Ferrer, extret de la biografia de Joaquim Maluquer

En record del seu pare Eusebi Patxot i Llagustera

Va organitzar els Concursos Musicals Eusebi Patxot i Llagustera juntament amb l'Orfeó Català per donar premis a compositors i músics catalans

Retrat d'Eusebi Patxot, extret de la biografia de Joaquim Maluquer

En record de la seva mare Clara Jubert de Patxot

Ajudava les dones guixolenques que eren pobres i volien casar-se i tenir fills i també ajudava les que no podien treballar perquè ja eren grans.

Retrat de Clara Jubert, extret de
la biografia de Joaquim Maluquer

En record de la seva filla Montserrat

Cada any donava diners a una noia de Sant Feliu de Guíxols de família pobra perquè es pogués casar quan fos gran i no necessités dependre del marit.

Retrat de Montserrat Patxot i Rabell, extret de la biografia de Joaquim Maluquer

En record de la seva filla Maria

Va donar beques a noies catalanes que volien estudiar a la universitat i no podien. Col·laborava amb l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona.

Retrat de Maria Patxot, extret de
la biografia de Joaquim
Maluquer

Vista de la Biblioteca de Catalunya.

També va crear:

Concursos per a premiar estudis de
ciències físiques i matemàtiques

Els convocava amb l'ajuda de la Biblioteca
de Catalunya

Arxiu
Fotogràfic:
Centre
Excursionista
de Catalunya

La Medalla d'Or del Centre Excursionista de Catalunya

Per donar premis a les
persones que haguessin fet
aportacions o investigació
sobre arqueologia, ciència,
història, tradicions i cultura;
obres d'art; excursionisme;
alpinisme, etc.

INSTITUCIÓ PATXOT

Quan a Espanya el general Primo de Rivera va pujar al poder, l'any 1923, va retallar els diners per a les institucions catalanes.

Llavors Patxot va decidir ajuntar totes les seves fundacions en una de sola, i va crear la Institució Patxot, amb l'objectiu que les institucions culturals catalanes poguessin seguir fent la seva tasca a través de les ajudes que el seu Institut els oferia. D'aquesta manera pràcticament ell tot sol va tirar endavant la cultura catalana.

INSTITUCIÓ PATXOT

A través de la seva Institució va pagar totes les publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans i va organitzar nous concursos com El Llegendari Català (1926, 1928 i 1930).

També va recollir dades per a la conservació i coneixement de la cultura catalana :

- Llibres sobre Catalunya
- Llibres sobre història dels pobles de Catalunya
- El refranyer popular català
- El teatre català
- Poetes catalans
- Documents antics

El 1931 en Rafael va fer construir una casa d'estiueig a Mosqueroles, al Montseny, per anar a viure-hi quan fossin grans. La va anomenar masia Mariona.

Quan el 1936 va esclatar la Guerra Civil espanyola, en Rafael i la seva dona eren a la seva casa del Montseny.

Un grup de soldats republicans que passava per la zona de poc que no els afusella pensant que, com que eren rics, eren franquistes de dretes. Cosa que no era el cas. Però la seva independència de criteri feia perillar la seva vida tant en un bàndol com en l'altre.

La masia Mariona. Fotografia extreta del llibre
Une vie de Tramontane de Núria Delétra-
Carrera i Patxot

El conseller de Cultura i amic d'en Rafael, Ventura Gassol, els va ajudar a fugir fent veure que estaven detinguts. De nits els va portar fins el port de Barcelona per embarcar-los en un vaixell de guerra francès que els portaria al sud de França. Mentre el vaixell passava per davant de la costa de Sant Feliu, en Rafael anava recordant els noms del llocs que tan bé coneixia i on tan fel·lç havia estat. Un cop a França, es va reunir amb la seva filla gran i família.

La cala
Ametller
de cap a
l'any
1950.
(Autor: R.
Gassó
AMISFG)

Però en el sud de França no se sentien prou segurs i van continuar el seu viatge fins a Suïssa, on es van instal·lar amb tota la família.

Allà, Rafael Patxot va saber que les seves dues cases havien estat ocupades primer pels republicans i després pels franquistes. Van robar i vendre objectes de valor i van destruir bona part del seu treball.

Durant la retirada de l'exèrcit republicà, la brigada Lister va calar foc a la Masia Mariona. Patxot va fer un gravat i li va posar el títol de *El martiri de la masia Mariona*.

Els seus béns i la seva obra van patir, com diu ell en el seu llibre de memòries, "les dues invasions".

El martiri de la masia Mariona, incendiada el 28 de gener de 1939 a les onze de la nit. Gravat de *Guaitant enrere*, de Rafael Patxot

El general Franco sota pall, Madrid, any 1941.
De *Une vie de tramontane*, de Núria Delétra
-Carreras i Patxot

En Rafael no va voler tornar mentre el general Franco fos al poder. Els franquistes el van jutjar. Van reconèixer que era apolític, però el van multar per catalanista i "desafecto al régimen". Va pagar la multa i, quan un delegat del règim el va anar a veure a Suïssa per convèncer'l de col·laborar amb ells, li va contestar que "ni un sol dels seus cabells blancs estaven en venda".

Patxot dans son bureau, à Fribourg. On y voit la grande bannière catalane.
C'est là qu'il reçut l'envoyé franquiste et lui refusa toute collaboration en disant que
« pas un de [ses] cheveux blancs n'était à vendre ».

Rafael Patxot
en el seu
despatx de
Fribourg,
Suïssa, amb la
bandera
catalana al
fons. De *Une
vie de
tramontane*,
de Núria
Delétra-
Carreras i
Patxot

Retrat
amb la
seva néta
Núria el
1936,
extret de
la
biografia
de
Joaquim
Maluquer

*Celebració de les noces d'or a Fribourg, abril del 1944.
D'esquerra a dreta: Rafael Patxot, muller Lluïsa Rabell, filla Concepció,
néta Núria, i néts Rafel, Jordi i Cecília.*

Va viure vint-i-vuit anys a Suïssa, amb la seva dona, la seva filla gran i els seus quatre néts.

Des de Suïssa va seguir treballant pel seu país i la seva gent, tant pels catalans exiliats com pels estudiants i intel·lectuals catalans establerts a Suïssa.

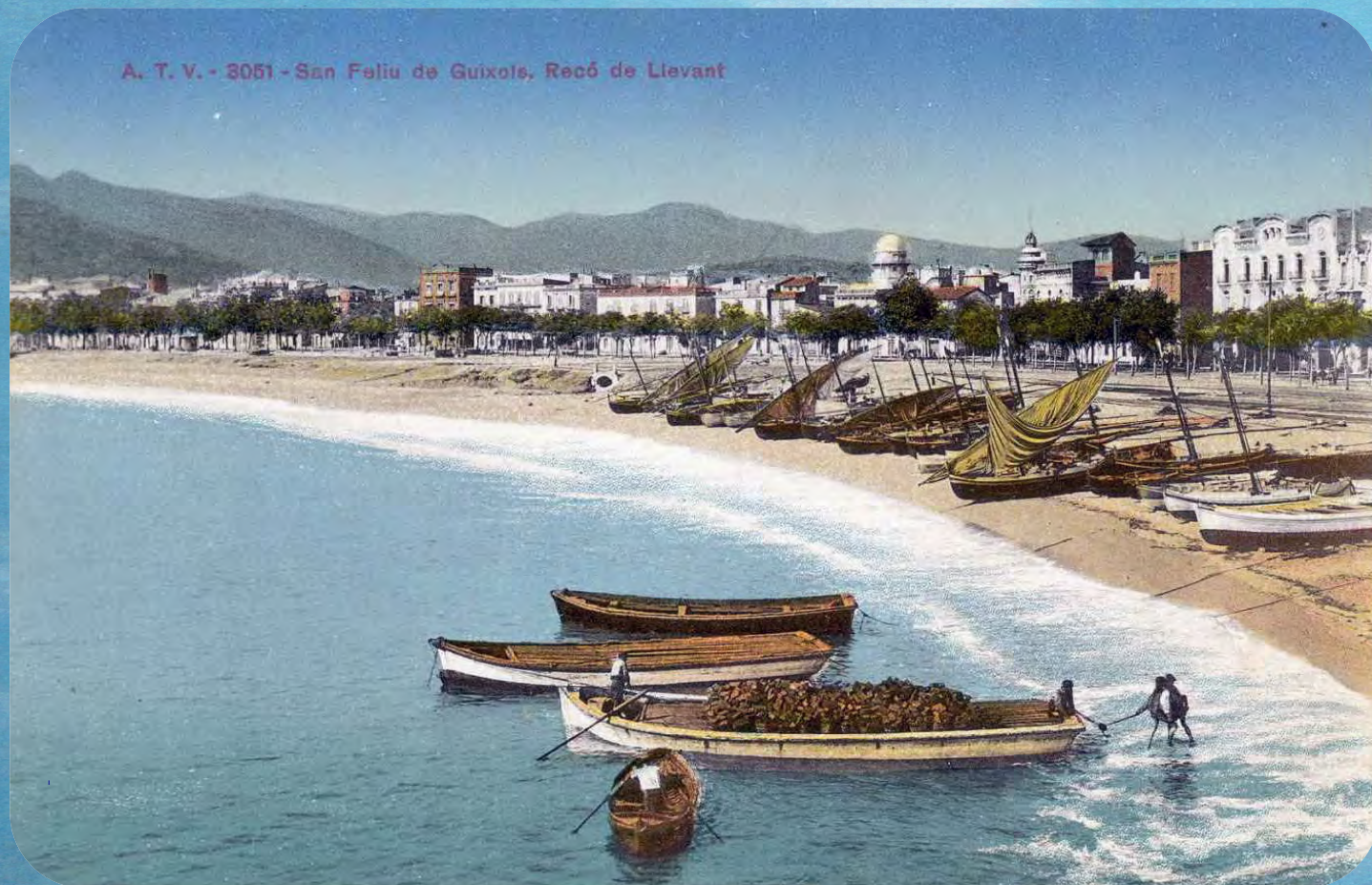
I en record de la seva filla Concepció, va donar
ajudes a noies catalanes i a mares de família
suïsses.

Retrat de Concepció Patxot
Rabell . De *Une vie de
tramontane* de Núria Delétrai-
Carreras i Patxot

Què va fer com a científic?

L'Observatori Astronòmic Català de Rafael Patxot era l'edifici més original del passeig del Mar. El va mantenir actiu entre 1896 i 1911.

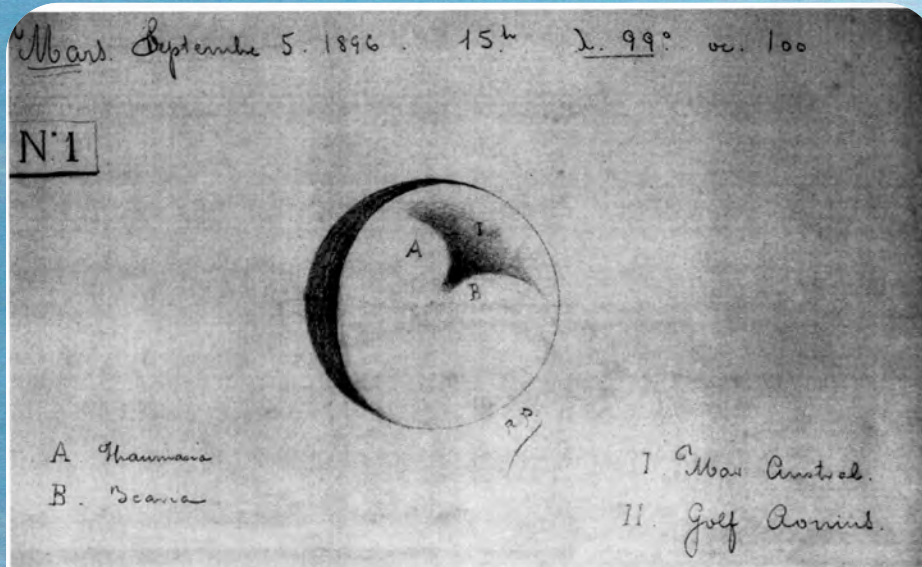
Vista de la platja i passeig de Sant Feliu. Es veu la cúpula al cim de la casa de Rafael Patxot. (Autor desconegut). AMSFG

Quan va marxar a viure a Barcelona, va fer desmuntar l'Observatori. Les peces es van repartir entre el Monestir de Montserrat i la Societat Astronòmica de Barcelona, que després ho va donar a la Universitat de Barcelona.

Desmuntatge de l' Observatori Astronòmic Català.
(Autor: desconegut) AMSFG

Dibuix del planeta Mart fer per Patxot en el seu observatori el 5 de setembre de 1896. De *Une vie de tramontane* de Núria Delétra Carreras i Patxot

Dessin de la planète Mars, de la main de Patxot, résumant ses observations du 5 septembre 1896

Des del seu observatori mesurava amb precisió (m e s u r a m e n t s micromètrics) la distància dels estels. Va ser el primer que ho va fer a Espanya. Va fer un catàleg de 156 estels

Vista de l'Observatori Astronòmic Català. (Autor: desconegut) AMSFG

Va començar a estudiar el temps (meteorologia). Va instal·lar més instruments a l'Observatori (com els anemògrafs).

Va ser el primer a Catalunya a mesurar amb precisió la velocitat de la tramuntana.

Encara que va començar amb l'estudi dels astres, Patxot va ser important per la meteorologia i l'estudi de la pluja.

Va publicar molts llibres, però el més important que va fer va ser estudiar els núvols (nefologia).

L'Atlas internacional dels núvols

Observatori Fabra, Barcelona, juny de 1929.
La Comissió Internacional per a l'Estudi dels Núvols

La Comissió Internacional per a l'Estudi dels Núvols
Observatori Fabra, Barcelona, juny de 1929

Patxot va començar a estudiar els núvols a l'Observatori Astronòmic Català de Sant Feliu de Guíxols i va publicar un llibre.

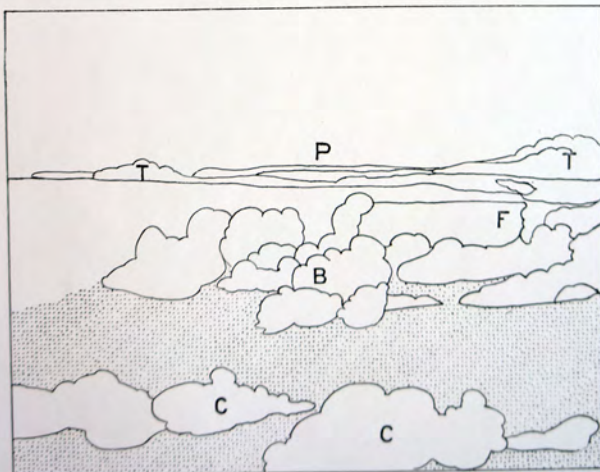
Va contribuir a la creació del Servei Meteorològic de Catalunya i a què es dediqués a l'estudi dels núvols.

Va reunir a Barcelona científics de tot el món (Organització Meteorològica Internacional) per crear la Comissió Internacional per a l'Estudi dels Núvols.

A 11

Fotografia de l'Aviation Militaire Belge, el 1.er Setembre 1922, a 15 h., cap al NE.

Cumulus i sostre horitzontal. — Fotografia presa a 2000 metres. En CC Cúmulus isolats. En B els Cúmulus, apretats, presenten cabdellaments apilònats però limitats cap enlaire per una inversió, a la qual correspon, per indrets (P), una gruixa nuvolosa ondulada que potser prové de l'estesa dels cims de Cúmulus. En alguns llocs (TT) aquesta gruixa és travessada pels Cúmulus. En F es veu una columna cumuliforme com penetra en aquesta gruixa.

comparant amb l'altre en el mateix lloc
de Cúmulus. En alguns llocs (11) s'observa també en l'altre lloc de Cúmulus. En l'altre lloc s'observa
de donat conèixer: les nuvolos (11) són també molt més compactes que les de l'altre lloc. En l'altre lloc
de Cúmulus s'observa: l'altre lloc s'observa també molt més compacte que les de l'altre lloc. En l'altre lloc
de Cúmulus i sostre horitzontal. — Fotografia presa a 2000 metres. En CC Cúmulus isolats. En B
els Cúmulus, apretats, presenten cabdellaments apilònats però limitats cap enlaire per una inversió, a la qual
correspon, per indrets (P), una gruixa nuvolosa ondulada que potser prové de l'estesa dels cims de Cúmulus.
En alguns llocs (TT) aquesta gruixa és travessada pels Cúmulus. En F es veu una columna cumuliforme com
penetra en aquesta gruixa.

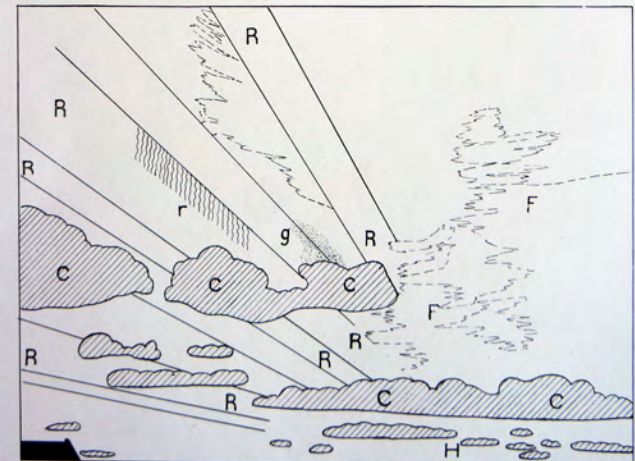
Feien
fotografies
dels núvols,
dibuixaven
l'esquema,
els
classificaven
i en feien
una
descripció
acurada.

Dues imatges de
l'Atlas
internacional
dels núvols,
finançat per
Rafael Patxot.

CI 11

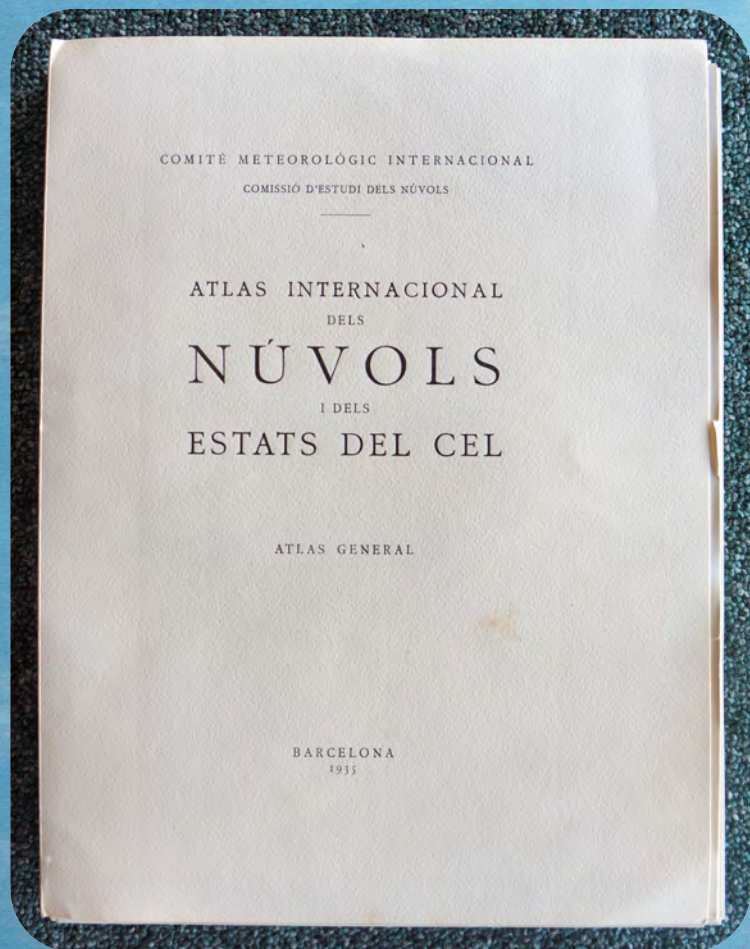
Fotografia de Mr. G. A. Clarke, Aberdeen

Cirrus radiatus. — Les faixes polars RR, molt netes, convergeixen vers H. A l'interior de les faixes, el núvol és espès, força uniformement blanc; però l'estructura filamentosa apar en FF. A certs indrets hi ha la transició al Cirrocúmulus en rimes r o en petits flocs g. En CC Cúmulus humilis.

comparant amb l'altre en el mateix lloc
de Cúmulus. En alguns llocs (11) s'observa també en l'altre lloc de Cúmulus. En l'altre lloc s'observa
de donat conèixer: les nuvolos (11) són també molt més compactes que les de l'altre lloc. En l'altre lloc
de Cúmulus s'observa: l'altre lloc s'observa també molt més compacte que les de l'altre lloc. En l'altre lloc
de Cúmulus i sostre horitzontal. — Fotografia presa a 2000 metres. En CC Cúmulus isolats. En B
els Cúmulus, apretats, presenten cabdellaments apilònats però limitats cap enlaire per una inversió, a la qual
correspon, per indrets (P), una gruixa nuvolosa ondulada que potser prové de l'estesa dels cims de Cúmulus.
En alguns llocs (TT) aquesta gruixa és travessada pels Cúmulus. En F es veu una columna cumuliforme com
penetra en aquesta gruixa.

Portada de l'*Atlas internacional dels núvols i dels estats del cel*.

L'any 1930, l'OMI no podia pagar la publicació de l'Atlas. Rafael Patxot se'n va fer càrrec amb la condició que hi hagués també una edició catalana, a més de la francesa, l'alemanya i l'anglesa.

Després de la Guerra Civil es van destruir les instal·lacions del Servei Meteorològic de Catalunya.

Van agafar tots els llibres, fitxes i fotografies que havien fet durant 17 anys.

A la mort de Franco gran part del seu material va ser tornat. Actualment es troba a l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Què va fer per la cultura
catalana?

MISSIÓ Joan Llongueres-Joan Tomàs a Sta Coloma de Farnés i montorní, Anglès, Sant Pere d'Ori, Les Planes, La Selva, El Pastoral.
1922. 9 Juliol. a 18 Setembre.

Lletra
de les cançons
nims 590 a 828.

L'obra del cançoner popular
de Catalunya

Adrià Gual. Primer cartell institucional de l' Orfeó Català. Barcelona: lit. Henrich y c^a, ca.1904.

L'any 1922, Rafael Patxot va proposar a l'Orfeó Català fer un recull de les cançons i danses tradicionals de tot Catalunya.

Van formar grups de treball o "missions", com en van dir, per anar per tots els pobles de Catalunya i escoltar, gravar i escriure la lletra i la música de les cançons. També feien fotografies de les persones que cantaven i ballaven.

Quan van començar el treball, no hi havia més de 300 cançons populars publicades. Quan el van haver d'interrompre, el 1936, havien aplegat més de 40.000 documents.

Lletra recopilada en una de les missions. De *Une vie de tramontane*, de Núria Delétra-Carreras i Patxot.

OBRA DEL
CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA

cartera

38

MISSIO 14 (Vol. 2) n° 153 - 300
Samper - Casas, 1925
Mallorca

55

No 171
"Glossat"

Allegria

Ningú te acte de vida,
ni sap quan se morirà;
perquè el qui nos va criar
sa retxa nos va senyar
què s'estolrà sa mida.
I la terra beneïda
de nit i de dia crida
perquè sa carn que ha nodida
la se vol tornà a menjar

M. Casas
IX-25

Mestre Llorenç Capellà "Balle".
Aquesta curiosa glossa la canta per acompanyar la seva tornada típica pròpia.

Une fiche du Cançoner. Musique et texte. Novembre 1925.

Durant la Guerra Civil (1936-1939) el material es va amagar. A la mort de Franco, la família Patxot va donar aquests arxius al Monestir de Montserrat on han ordenat i publicat l'obra.

Partitura recopilada en una de les missions. De *Une vie de tramontane*, de Núria Delétra-Carreras i Patxot.

OBRA DEL
CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA

cartera

38

MISSIO 14 (Vol. 2) n° 153 - 300
Samper - Casas, 1925
Mallorca

54

No 171.

Tornada de "Glossat"

Lent (amb llibertat - com un Recitativo).

Llorenç Capellà, "Balle".
Alfonsa (Mallorca), 7 Gener 1925.

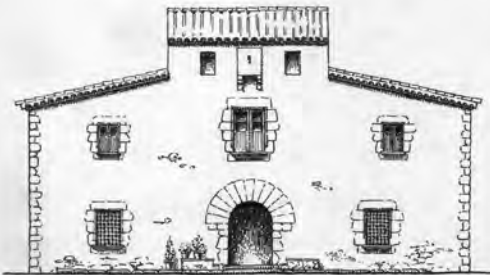
SAN PLANES

LES CORTS

CAL GRAVAT

TONA

SAN FONTANALS

CABRERA DE MATARÓ

L'estudi de la masia catalana

**CENTRE EXCURSIONISTA
DE CATALUNYA**

El 1923, Rafael Patxot va proposar al Centre Excursionista de Catalunya emprendre un àmpli estudi -sociològic, històric, geogràfic, arquitectònic, econòmic i jurídic-, sobre la vida a pagès.

Cal Rei o
Torre
Saguera. A.
Gallardo,
1929
Estudi de la
masia
catalana.
Centre
Excursionista
de
Catalunya.

Van organitzar
equips de treball
per poder visitar el
màxim nombre
possible de masies,
fer fotografies i
dibuixos, entrevistar
i enregistrar els
masovers sobre la
seva vida i
costums (les feines
del camp, les eines,
les festes i
tradicions, com
vestien, què
menjaven...).

Masovers de
la Clota.
Marian Vives,
1934
Estudi de la
masia
catalana.
Centre
Excursionista
de Catalunya

Nena pagesa
amb un cistell
i unes
cadires.
Baltasar
Samper,
1928 Estudi
de la masia
catalana.
Centre
Excursionista
de Catalunya

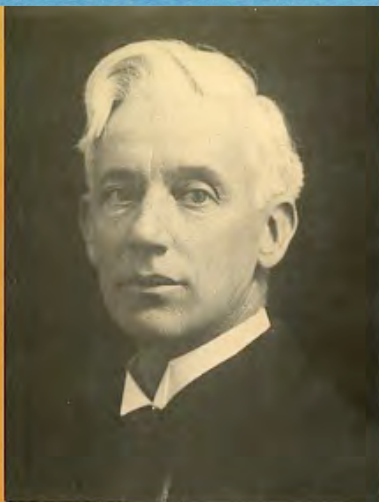

La guerra de 1936-1939 va interrompre els treballs. Tot el material aplegat, un material molt valuós perquè parla d'un món pràcticament desaparegut, es va amagar en un local que Rafael Patxot tenia a Barcelona.

Anys després, gràcies a la iniciativa de la seva néta Núria, el material va ser dipositat al Centre Excursionista de Catalunya.

El seu record
El seu record

**JOAQUIM MALUQUER
I SOSTRES**

**RAFAEL PATXOT
I JUBERT**
mecenes i científic

VIDES I MEMORIES/10
EDITORIAL PÒRTIC

S'han escrit llibres sobre Rafael Patxot, però
encara hi ha molta gent que no el coneix.

ADÉU A CATALUNYA

GUAITANT ENRERA

FULLS DE LA VIDA D'UN OCTOGENARI
PER

RAFAEL PATXOT i JUBERT

CATALÀ EMPORDANÈS, EXPATRIAT VOLUNTARI PER AMOR DE LA CONSCIÈNCIA,
DEL SENTIMENT I DE LA PERSONALITAT HUMANA

Jo sóc un esperit
traginant un cos.
EPICTET

*Ad perpetuam
rei memoriam.*

EDICIÓ PRIVADA

Genève 1952

Quan vivia a Suïssa i ja era gran, Rafael Patxot va escriure un llibre per explicar en primera persona el que havia fet i viscut.

El llibre es diu *Guaitant enrera*. Va ser la seva manera de dir "adéu a Catalunya" com posa a la portada del llibre.

El llibre el dedica "als qui, havent conegut el dolor, saben d'estimar".

Rafael Patxot va conèixer el dolor i va saber, malgrat tot, estimar. Podem dir, sense por a equivocar-nos, que és un honor i un privilegi que hagi sigut "un dels nostres".

Una bona manera de merèixer aquest honor és intentar ser dignes d'ell i mantenir viu el seu record.

Caricatura de Rafael Patxot, obra de Narcís Masferrer "Narmas", AMSFG